

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
nuorisovaltuusto@pirha.fi
pirha.fi

Kestävän kehityksen suunnitelma
06.02.2025

**Kestävän kehityksen suunnitelma Pirkanmaan hyvinvointialueen
nuorisovaltuusto**

Sisällysluettelo

Kestävän kehityksen suunnitelma Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuusto	1
<i>Johdanto</i>	3
Ekologinen kestävyys	3
Taloudellinen kestävyys	4
Sosiaalinen kestävyys	4
Kulttuurinen kestävyys	4
Kestävän kehityksen suunnitelman tavoitteet	5
<i>Tapahtumat</i>	5
<i>Hankinnat</i>	6
<i>Hallinto</i>	8
<i>Matkustaminen</i>	8
<i>Vaikuttamistyö</i>	9
<i>Toimintakulttuuri</i>	10

Johdanto

”Kestävä kehitys on maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuvaa jatkuvaa ja ohjattua yhteiskunnallista muutosta, jonka päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet.” Tämä tarkoittaa myös, että ympäristö, ihminen ja talous otetaan tasavertaisesti huomioon päätöksenteossa ja toiminnassa.” –

Ympäristöministeriö

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on Pirkanmaalaisten nuorten edunvalvoja, jonka toiminnassa huomioidaan kaikki kestävän kehityksen ulottuvuudet. Ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys huomioidaan sekä nykyisessä tilassa että järjestöä kehitettäessä. Kestävän kehityksen suunnitelman toteuttaminen on jokaisen nuorisovaltuustossa toimivan ja työskentelevän henkilön vastuulla. Nuorisovaltuusto seuraa kestävän kehityksen toteutumista ja luo aktiivisesti uusia tapoja toteutumisen tarkkailuun.

Nuorisovaltuusto luo toiminnassaan tulevaisuuden uskoa uhkakuvien maalailun sijaan. Kestävä kehitys nähdään keinona ratkaista ilmastokriisi ja jokaisen toimijan tulee sitoutua kestävämmän tulevaisuuden luomiseen. Kestävän kehityksen suunnitelma on voimassa kolme vuotta kerrallaan ja sitä päivitetään seuraavan kerran vuonna 2027.

Ekologinen kestävyys

Ekologinen kestävyys merkitsee luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden säilyttämistä sekä ihmisen toiminnan sopeuttamista pitkällä aikavälillä luonnon kestävyyskykyyn. Tarkoitus on varmistaa, ettei luonnon kestävyys ylitä luonnonvarojen liikakäytön myötä. Ekologinen kestävyys on kestävän kehityksen perustavanlaatuinen edellytys. Ilmastokriisin torjumiseksi tulee esittää ratkaisuja pysyvän muutoksen saavuttamiseksi.

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa ekologinen kestävyys ja ilmastokriisin torjuminen huomioidaan noudattamalla vegaanista tarjoilua kokouksissa ja tapahtumissa sekä suosimalla julkisia kulkuvälineitä ja sähköisiä materiaaleja. Lisäksi nuorisovaltuuston hankinnoissa pyritään noudattamaan kiertotalouden periaatteita, jolloin lyhytaikaiseen käyttöön tulevat tavarat pyritään ensisijaisesti vuokraamaan tai lainaamaan. Kannustetaan osallistujia kierrättämään tapahtumilla jaettavia materiaaleja, kuten osallistujapassien kaulanauhoja, uusiokäyttöön. Vaikuttamistyössämme kannustamme myös nuorisovaltuustoja tavoittelemaan hiilineutraalisuutta kunnissa ympäri Pirkanmaata. Nuorisovaltuusto osallistuu lisäksi muiden alueellisten toimijoiden järjestämiin ilmasto- ja ympäristöteemaisiin tapahtumiin.

Taloudellinen kestävyys

Taloudellinen kestävyys tarkoittaa tasapainoista kasvua, joka ei perustu pitkällä aikavälillä velkaantumiseen tai luonnonvarojen hävittämiseen. Taloudellinen kestävyys myös minimoi jätteiden synnyn. Kestävä talous on välttämättömyys yhteiskunnan keskeisille toiminnoille.

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa taloudellinen kestävyys näkyy huolellisessa taloudenhoidossa ja hallinnon toimintatavoissa. Nuorisovaltuusto suosii lähellä ja ekologisesti tuotettuja tuotteita. Nuorisovaltuuston hankkimat kumppanuudet sitoutuvat nuorisovaltuuston arvoihin.

Sosiaalinen kestävyys

Sosiaalinen kestävyys tarkoittaa hyvinvoinnin edellytysten siirtymistä tuleville sukupolville. Tavoitteena on vähentää eriarvoisuutta hyvinvoinnissa, terveydessä ja osallisuudessa. Sosiaalisen kestävyuden haasteilla, kuten epätasa-arvolla ja huonosti saavutettavalla toiminnalla, on merkittäviä vaikutuksia myös ekologiseen ja taloudelliseen kestävyYTEEN.

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa sosiaalista kestävyyttä toteutetaan toivottamalla tervetulleeksi mukaan kaikki nuoret taustoistaan riippumatta ja toiminnan tarkoitus on edistää kaikkien nuorten osallisuutta. Toiminnan yhdenvertaisuus ja turvallinen tila varmistetaan yhdenvertaisuus- suunnitelmalla ja turvallisemman tilan periaatteilla, jotka ovat käytössä kaikessa nuorisovaltuuston toiminnassa. Lisäksi toimintaan osallistumisen esteitä pyritään kartoittamaan, sekä purkamaan. Kaikilla nuorilla on mahdollisuus osallistua nuorisovaltuuston toimintaan taustastaan riippumatta.

Kulttuurinen kestävyys

Kulttuurinen kestävyys tavoittelee kulttuurien monimuotoisuuden säilyttämistä sekä kulttuurien välisen vuorovaikutuksen edistämistä. Osa-alue pitää sisällään kulttuuriin liittyvien asioiden, kuten kielten, perinteiden ja tapojen, vaalimista ja eteenpäin välittämistä. Kulttuurisessa kestävyudessa hyväksytään ja kunnioitetaan oman kulttuurin, sekä muiden erilaisten kulttuurien olemassaolo ja erilaisuus.

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa kulttuurinen kestävyys huomioidaan tapahtumien ja koulutusten sisällöissä ja puhujavalinnoissa. Nuorisovaltuustossa kiinnitetään huomiota moninaisuuteen ja monikulttuurisuuteen. Kaikessa toiminnassa noudatetaan myös yhdenvertaisuussuunnitelmaa syrjinnän ehkäisemiseksi.

Kestävän kehityksen suunnitelman tavoitteet

Kestävän kehityksen suunnitelman tavoitteena on edistää kestävän kehityksen toteutumista nuorisovaltuustossa määrittelemällä ja kuvaamalla ne puitteet, keinot ja menetelmät, joiden avulla nuorisovaltuusto edistää kestävästä kehitystä tavoitteellisesti.

Nuorisovaltuuston tavoitteena on kestävän kehityksen ja ilmastokriisin torjunnan huomioiminen kaikessa toiminnassa. Nuorisovaltuuston päätöksenteossa sekä sen valmistelussa että toimeenpanossa arvioidaan vaikutuksia kestävän kehityksen kannalta.

Toiminnan osa-alueet:

- Tapahtumat 1
- Hankinnat 2
- Hallinto 3
- Matkustaminen 4
- Vaikuttamistyö 5
- Toimintakulttuuri 6

Tapahtumat

Nuorisovaltuusto järjestää vuosittain useita erilaisia koulutuksia sekä kokouksia eri puolilla Pirkanmaata ja etäyhteyksin. Niiden suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan kestävä kehitys mahdollisimman laajasti esimerkiksi käsittelemällä kestävän kehityksen eri näkökulmia ohjelmassa. Toimintaa pyritään jatkuvasti kehittämään saadun palautteen pohjalta.

Tavoite: Nuorisovaltuuston tapahtumien hiilijalanjälki on mahdollisimman pieni.

Toimenpiteet:

- Nuorisovaltuuston tapahtumilla tarjoillaan vegaanisen ruokavalion mukaista ruokaa
- Suositaan kotimaisia, luomuja reilun kaupan tuotteita.
- Kannustetaan osallistujia tutustumaan ekologiseen ruokaan ja suositellaan, että myös heidän tapahtumille tilaamansa ruoka olisi ekologista.
- Mahdollisissa hankinnoissa pyritään ekologisuuteen.
- Tapahtumilla suositaan paperittomia ja mahdollisimman jätteettömiä toimintamuotoja.
- Tapahtumapaikat pyritään löytämään läheltä julkista liikennettä ja infoviesteissä suositellaan käyttämään julkisia kulkuvälineitä sekä neuvotaan reitti tapahtumapaikalle.

Tavoite: Tapahtumapaikka ja tapahtumien ohjelma tukevat kestäväää kehitystä.

Toimenpiteet:

- Tapahtumien tilat ovat esteettömiä ja yhdenvertaisia, mikä varmistetaan yhdenvertaisuussuunnitelmalla.
- Esitettävä materiaali on saavutettavaa ja tarpeen mukaan monikielisiä.
- Mahdollisuuksien mukaan mahdollistetaan osallistuminen tapahtumille myös etänä.
- Mahdollistetaan tapahtumilla aikoja, sekä tiloja rauhoittumiseen ja tuetaan siten osallistujien ja järjestäjien henkistä hyvinvointia.

Tavoite: Nuorisovaltuuston tapahtumat ovat taloudellisesti kestäviä.

Toimenpiteet:

- Suositaan maksuttomia tapahtumapaikkoja.
- Hankitaan tapahtumille kumppaneita ja ulkoista rahoitusta tahoilta, jotka noudattavat kestävään kehityksen periaatteita ja nuorisovaltuuston arvoja.

Tavoite: Tapahtumilla ei synny ruokahävikkiä tai ylimääräistä jätettä.

Toimenpiteet:

- Järjestetään kierrätyspaikkoja tapahtumilla syntyville jätteille ja kierrätetään kaikki syntyvät jätteet.
- Tapahtumia suunniteltaessa pyritään arvioimaan mahdollisimman tarkasti tarvittavan ruoan määrä.
- Kannustetaan osallistujia kierrättämään kaulanauhat uusiokäyttöä varten.
- Pyritään uudelleen käyttämään tapahtumien materiaaleja.

Hankinnat

Nuorisovaltuuston hankinnat tehdään tarpeen vaatiessa ja niiden kierrätys toimii. Kierrätykselle on hyvin mahdollisuuksia tapahtumilla. Toiminnassa hyödynnetään mahdollisimman paljon myös aikaisemmin ostettuja hankintoja, kuten tapahtumakoristeita. Ostopäätöstä tehtäessä huomioidaan hinnan lisäksi myös tuotteen käyttöikä.

Tavoite: Nuorisovaltuuston tekemät hankinnat ovat ekologisesti ja taloudellisesti kestäviä sekä niitä tehdessä pyritään noudattamaan kiertotalouden periaatteita.

Toimenpiteet:

- Tehdään kestäviä hankintoja ja huomioidaan hankintojen käyttöikä, tarpeen kesto ja hankinnan koko elinkaari hankinnasta kierrättämiseen – ei ainoastaan hinta.
- Pyritään suosimaan yrityksiä, jotka edistävät kestävä kehityksen toteutumista ja hiilineutraaliutta.
- Lyhytkestoiseen tarpeeseen tehtävät hankinnat pyritään ensisijaisesti tekemään lainaamalla tai vuokraamalla.
- Suositaan kierrätettyjä hankintoja ja mahdollisuuksien mukaan yhteisomistamista muiden tahojen kanssa.
- Suunnitellaan tehtävät hankinnat, kirjataan ne ylös ja pidetään hankinnoista hyvää huolta.
- Pyritään suosimaan lähituotteita tapahtumien hankinnoissa.

Tavoite: Tapahtumille hankitut materiaalit ovat kestäviä ja materiaalit uusiokäytetään sekä kierrätetään.

Toimenpiteet:

- Tarjotaan osallistujille mahdollisuus luovuttaa kaulanauhat takaisin mikäli sellaisia on käytössä.
- Uudelleenkäytetään tapahtumille laminoituja materiaaleja.
- Vältetään kertakäyttöastioita tapahtumilla ja mikäli niitä tarvitaan, suositaan biohajoavia kertakäyttöastioita.
- Tavoite: Minimoidaan jätteen syntyminen hankintoja tehdessä.
- Toimenpiteet:
- Kaikki tuotteet kierrätetään asianmukaisella tavalla, kun ne tulevat käyttöikänsä päähän eikä niitä voi enää käyttää uudelleen.
- Vältetään yksittäispakattuja tuotteita ja ylimääräistä kertakäyttömuovia.

Hallinto

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston taloudenhoito on kestävää. Nuorisovaltuuston sisäinen ja ulkoinen viestintä pyritään pitämään digitaalisena. Nuorisovaltuusto haluaa näyttää suuntaa kestäväen kehityksen toimeenpanossa nuorisovaltuustotoiminnassa.

Tavoite: Nuorisovaltuuston työskentely on kestävää.

Toimenpiteet:

- Nuorisovaltuuston kokouksissa tarjottava ruoka on vegaanisen ruokavalion mukaista.
- Nuorisovaltuustoa koulutetaan kestäväen kehityksen periaatteista säännöllisesti sekä kannustetaan heitä toimimaan vastuullisesti.

Tavoite: Nuorisovaltuusto on kestäväen kehityksen edelläkävijä ja toimii esikuvana nuorisovaltuustokentällä.

Toimenpiteet:

- Kehitetään uusia toimintamalleja kestäväen kehityksen tavoitteiden edistämiseksi nuorisovaltuustossa.
- Selvitetään ja hyödynnetään yhteistyömahdollisuuksia erilaisten nuorisovaltuustotoiminnan kestäväen kehityksen mittareiden luomiseksi.

Matkustaminen

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuusto suosii kestävää liikkumista. Lähtökohtaisesti kaikki liikkuminen tapahtuu hyödyntäen julkisia kulkuvälineitä, jollei toisin sovita.

Tavoite: Nuorisovaltuuston nimissä matkustamisesta syntyvät päästöt ovat mahdollisimman pienet.

Toimenpiteet:

- Nuorisovaltuuston nimissä liikuttaessa käytetään julkisia, vähäpäästöisiä kulkuvälineitä mahdollisuuksien mukaan.
- Suositaan kimpapakyytejä, kun käytetään yksityisautoja.

Tavoite: Nuorisovaltuusto mahdollistaa osallistumisen toimintaan välimatkasta huolimatta.

Toimenpiteet:

- Nuorisovaltuusto pyrkii tarjoamaan hybridiosallistumismahdollisuuden koulutuksiin ja kokouksiin aina, kun se on mahdollista.

Vaikuttamistyö

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuusto ottaa aktiivisesti kantaa alueellisiin asioihin kannanotoilla, mielipidekirjoituksilla sekä vaikuttamalla suoraan poliittiseen päätöksentekoon alueellisella tasolla. Poliittisessa päätöksenteossa tulee pyrkiä pitkäjänteisyyteen ja YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -tavoitteet tulee huomioida kaikessa päätöksenteossa.

Tavoite: Osallistutaan kestävän kehityksen vaikuttamistyöhön ja tehdään sitä oma-aloitteisesti.

Toimenpiteet:

- Vaikuttamisen tavoitteet ovat avoimesti esillä.
- Kannanotot perustuvat tutkimukseen ja faktatietoon.
- Allekirjoitetaan vetoamuksia liittyen kestävään kehitykseen.
- Tehdään kannanottoja ja osallistutaan muiden tahojen toimiin kestävän kehityksen puolesta tavoiteohjelman pohjalta.

Tavoite: Kestävä kehitys huomioidaan nuorisovaltuuston tuottamassa viestinnässä.

Toimenpiteet:

- Tiedotetaan kestävän kehityksen uutisista esimerkiksi jakamalla julkaisuja sosiaalisessa mediassa.
- Viestinnässä käytetyt kuvat ja videot ovat monimuotoisia ja saavutettavia.
- Vältetään stereotyyppien tai rakenteiden toistamista kuvavalinnoissa.
- Käytetty sisältö ja teksti ovat selkokielistä ja saavutettavaa.

Toimintakulttuuri

Toiminnan jatkuvuuden takaaminen sekä nuorisovaltuustossa toimivien henkilöiden hyvinvoinnista huolehtiminen ovat Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuustolle ensisijaisen tärkeitä. Sisäisen osallisuuden lisääminen ja osallistumisen estojen purkaminen tukevat toiminnan jatkuvuutta ulkoisten kumppanien ohella. Toimintaympäristön muutoksiin tulee varautua ja nuorisovaltuuston on oltava valmis kehittymään muutoksen mukana.

Tavoite: Jokaisella nuorella on mahdollisuus osallistua nuorisovaltuuston toimintaan ja päätöksentekoon.

Toimenpiteet:

- Nuorisovaltuuston toiminta on saavutettavaa ja yhdenvertaista, mikä varmistetaan yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisin toimin.

Tavoite: Nuorisovaltuuston toimijoiden henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista huolehditaan.

Toimenpiteet:

- Järjestetään virkistystapahtumia ja rentoa yhdessäoloa ylläpitämään hyvinvointia työskentelyn ohella.
- Vältetään puhetapaa, jolla ihannoidaan liiallisen työnteon ja kuormittumisen kulttuuria.
- Kaikessa toiminnassa noudatetaan nuorisovaltuuston yhdenvertaisuussuunnitelmaa, jota päivitetään säännöllisesti.
- Mahdollistetaan toiminnassa aikoja tauoille ja itsenäiseen rauhoittamiseen.
- Ylläpidetään toisistamme välittämisen kulttuuria ja puututaan hyvinvointia heikentäviin tilanteisiin.
- Ylläpidetään avointa keskustelukulttuuria, joka mahdollistaa palautteen antamisen sekä tunteiden jakamisen muiden kanssa.

Tavoite: Nuorisovaltuusto on houkutteleva yhteistyökumppani.

Toimenpiteet:

- Tehdään aktiivisesti yhteistyötä erilaisten järjestöjen, yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.
- Pidetään aktiivisesti yhteyttä yhteistyökumppaneihin ja muihin nuorisovaltuustoihin.
- Yhteistyökumppanit jakavat nuorisovaltuuston arvot ja sitoutuvat noudattamaan yhdenvertaisuussuunnitelmaa ja turvallisemman tilan periaatteita.